

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı: 34930642-610-137016
Konu: Soru Önergeleri(7/17684)

24/12/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İstanbul Milletvekili Sayın A. Levent TÜZEL tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/17684 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EKLER :

Soru Önergesi cevabı

Güvenli Elektronik İmza
Aşısı ile Aynıdır

03/01/2013

Ayşe YÜCEL

Sekreter

Bu evrak 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na göre elektronik olarak imzalanmıştır.

Adres : Eskişehir Yolu Söğütözü Mahallesi 2177.Sokak No:10/A
Çankaya/ANKARA
Telefon : (312) 705 58 11
e-posta : sebahattin.bayrak@aile.gov.tr

Ayrıntılı Bilgi : S. BAYRAK İlçe Sosyal Hizmetler Müdürü
Fax : (312) 705 58 97
Elektronik Ağ: www.aile.gov.tr

İstanbul Milletvekili Sayın A. Levent TÜZEL'e Ait 7/17684 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

İlgili soru önergesinde;

“Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı tarafından, kadın istihdamının ve doğurganlığın artırılması amacıyla yapılan açıklamalar, gazetelerde “Çalışan anneye kreş yardımı”, “Organize Sanayi Bölgelerinde kreş açılacak” “Devlet çalışan kadına 300 TL kreş yardımı verecek” başlıklarıyla yer almaktadır. Sözü edilen “kreş yardım paketi”, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Kamusal olması gereken; ancak toplumsal olarak kadınların sorumluluğunda görüldüğü için kadınlar tarafından yerine getirilen bakım hizmetleri –özellikle de çocuk bakımı- kadın istihdamı önünde büyük bir engel oluşturmaktadır. Kadın Emegi İstihdamını Geliştirme platformu tarafından hazırlanan raporda yer alan veriler ve tespitler, Türkiye’de çocuk bakım hizmetlerinin seviye ve nitelik bakımından yerlerde süründüğünü, kamusal bir hizmet olması gereken kreşlerin, ticari bir işletme gibi ele alındığını göstermektedir.

Çocuk bakımı hizmetleri ile ilgili genel olarak Türkiye’de kreş ve diğer çocuk bakım olanakları son derece sınırlı durumdadır. Kreş ve okul öncesi eğitim koşullarını sağlama oranı sadece %16 düzeyindedir. Türkiye’de, 3 yaş altı çocuklar için kreş bulunmamakta, 3-5 yaş için çok az sayıda imkan bulunmakta olup, devlet konuyla ilgili 16 haftalık annelik izni dışında sorumluluk almamaktadır. Okul öncesi eğitime katılım ise, 3 yaş için %4, 4 yaş %16, 5 yaş %61 düzeyindedir.

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, Türkiye’de 25.172 resmi, 3.453 özel olmak üzere toplam 28.625 “okul öncesi eğitim” kurumu mevcuttur. Bu veriler, MEB ve SHÇEK’e bağlı kurumlar tarafından sunulan erken çocukluk bakım ve eğitim hizmetlerinin yanı sıra 657 sayılı devlet memurları kanununa bağlı olarak 150 ve fazla sayıda kadın işçi çalıştıran işyerlerinde, işverence açılan erken çocukluk bakım ve eğitim kurumlarını da kapsamaktadır.

Hükümetin izlediği neoliberal iktisadi politikalar nedeniyle, kamu kurumları ve yerel yönetimlere ait kreşler, hızla özel sektöre devredilmekte ya da ücretleri sürekli arttırılmaktadır. Özel sektöre ait kreşler ise, kapitalist bir işletme gibi ele alınmakta, çocuk bakım hizmetlerinin niteliği düşük ama ücretler son derece yüksektir. İşveren tarafından ücrete katkı olarak ya da hizmet alımı yoluyla sağlanan kreş destekleri de oldukça sorunlu ve yetersizdir. Bu nedenle çocuk bakımı, kadınların çalışma hayatından çekilmesine neden olabilmektedir.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Türkiye’de, merkezi ve yerel yönetimler ile 4857 sayılı İş Kanunu’na bağlı 2552 sayılı Yönetmeliğin 15. maddesi uyarınca 150’den çok kadın işçi çalıştıran özel işyerlerine ait kaç kreş bulunmaktadır?

SORU 2: Türkiye İşverenler Sendikası (TİSK) üye işverenlerden kaçının işyerinde kreş bulunmaktadır? TÜSİAD, MÜSİAD ve TOBB üyesi işverenlerin kaçının işletme ve fabrikalarında kreş bulunmaktadır?

CEVAP 1-2: “Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmelik”in “Oda ve Yurtların Bildirilmesi” başlıklı 26 ncı maddesi gereğince Yönetmelik kapsamında açılan oda ve yurtların Milli Eğitim Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na bildirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede açılan kreşlerin sayılarına ilişkin bilgilerin Milli Eğitim Bakanlığı veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’ndan talep edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

SORU 3: Kadınların istihdama ve sosyal hayata katılımı önündeki en büyük engellerden biri olan çocuk bakımı meselesine gerçekten çözüm getirebilmek için Bakanlığınız hangi kadın örgütleriyle ve sendikalarla görüş alışverişinde bulunmaktadır?

SORU 5: Hükümetiniz hazineye büyük mali yük getirdiği iddiasıyla, bir yandan hızla kamu kurumlarına ait kreşleri kapatıp, özele devrederken ya da dışardan hizmet satın alma yöntemiyle, çok yüksek ücretler karşılığında işletirken, “çalışmak isteyen anneye 300 TL kreş desteğini” nasıl gündeme getirmektedir?

CEVAP 3-5: Ülkemizdeki kadın istihdamının artmasının önünde önemli bir engel olan çocuk bakım sorumluluğu başta olmak üzere, çalışan kadınların aile ve iş yaşamının uyumlaştırılması amacıyla başlatılan kadın memur ve işçiler için doğum öncesi ve sonrası analık ve süt izni sürelerinin yeniden düzenlenmesi, işe geri dönüşte iş garantisinin sağlanması, kreş yardımları konularını da içeren mevzuat çalışması devam etmektedir. Ayrıca, çocuk bakım hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını sağlayarak kadın istihdamının artırılması amacıyla Bakanlığımız, Dünya Bankası, Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER) işbirliğinde kadın istihdamının artırılmasına yönelik kreş yardımı modeli çalışması yapılmış olup, modelin pilot uygulamanın yapılması yönünde çalışmalar devam etmektedir. İş ve yaşam dengesinin sağlanması için önerilen mevzuat değişiklikleri arasında çocuk belli bir yaşa gelene kadar ebeveynlerin çalışma saatlerinde kısaltma yapabilme yer almakta olup, konu hakkında Türk-iş ve Hak-iş temsilcilerinden görüş alınmıştır.

SORU 4: İşyerlerinde kreş açılması için 150 kadın işçi çalışmasını şart koşan düzenlemenin, cinsiyet ayrımı yapmaksızın “işyerinde 150 işçi çalışması” şeklinde değiştirilmesini düşünüyor musunuz?

SORU 6: Kreş yardımı olarak Bakanlığınızca zikredilen 300TL hangi kriterlere göre tespit edilmiştir?

SORU 7: “Kreş yardımı” doğrudan anneye mi yoksa OSB’lerde açılacak kreşlere mi, yoksa ebeveynlerin tercih ettiği çocuğun bakım hizmetlerini yürütecek kreşlere mi verilecek mi?

SORU 8: Kreş yardımının İşsizlik Sigortası Fonundan karşılanacağı yönünde çıkan haberler doğru mudur, doğru değil ise bu finansmanın kaynağı nedir?

CEVAP 4-6-7-8: Çalışanlara kreş desteğinin sağlanmasına yönelik olarak Bakanlığımız, Kalkınma Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı işbirliğinde çalışmalar devam etmekte olup, kreş desteğinin miktarı, kaynağı ve ödeme koşulları, ödemenin nereye yapılacağı gibi konuları içeren detaylar söz konusu çalışmanın sonucunda belirlenecektir.

SORU 9: Hükümetiniz kadın istihdamını teşvik etmek iddiasıyla, çocuk bakım hizmetlerini piyasa açıp, işveren kesimine yeni bir kaynak transferinde mi bulunmaya hazırlanmaktadır?

CEVAP 9: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak kadınların çalışma yaşamına ve sosyal hayatta daha fazla yer alması öncelik alanlarımızdan biridir. Bakanlığımız çalışma yaşamı başta olmak üzere toplumsal yaşamın her alanında kadın erkek eşitliğinin sağlanması, kadının kaynaklara ulaşımını, kalkınma sürecine ve çalışma hayatına etkin katılımını, kalkınmanın fırsat ve imkânlarından eşit biçimde yararlanmasını sağlayacak, ekonomik ve sosyal açıdan güçlendirecek politikalar üretmekte, stratejiler geliştirmekte ve çalışmalarını bu yönde sürdürmektedir. Bu bağlamda kadının aile ve iş yaşamının uyumlaştırılması kapsamındaki çalışmalarımız da kadın istihdamının artırılması hedefine yöneliktir. Bununla birlikte okul öncesi kurumsal eğitimin çocukların zihinsel ve sosyal gelişimi üzerindeki olumlu etkisi de sağlıklı ve modern nesillerin yetiştirilmesi açısından dikkate alınan bir husustur.

SORU 10: Çalışan veya çalışmak isteyen anneye ya da kreş açan işverene, piyasayı desteklemek için kreş yardımı vermek yerine neden çocuk bakım hizmetlerinin, bizzat kamu hizmeti olarak merkezi ve yerel yönetimler eliyle yürütülmesi ve özel işletmelerin yasa gereği açması gereken kreşlerin açılması devlet politikası haline getirilmiyor?

CEVAP 10: Ülkemizde halen kamu kurumları, işverenler ve özel sektör olarak çalışanların çocuklarına kreş hizmeti sunulmaktadır. Ancak söz konusu hizmetlerin yetersiz veya yüksek maliyetli olması özellikle dar gelirli ailelerin çocuklarının bu hizmetlerden uzak kalması sonucunu beraberinde getirmektedir. Söz konusu hizmetlerden tüm kesimlerin yararlanması Bakanlığımızın temel hedeflerindendir. Bununla birlikte çocuk bakım hizmetinin kamu, işveren ve çalışan arasında dengeli bir yaklaşımla paylaşılması kaynakların etkili kullanılması noktasında dikkate alınması gereken bir husustur.